

Ordlista till filmen

HUR JORDENS ÄLDSTA STEN HAMNADE PÅ MÅNEN

Apollo 11 och 14

De bemannade månfärderna ingick i NASAs Apollo-program. Sex av Apollo-uppdragen landade på månen. Apollo 11 var först 1969 och Apollo 17 var sist 1972. Apollo 13 landade inte på månen. Totalt har tolv personer gått på månen.

Big Bertha

En breccia som astronauterna tog med från månen under Apollo 14-uppdraget i februari 1971.

Breccia

En bergart som innehåller flera olika typer av stenar. Ordet breccia kommer från det italienska uttrycket för "löst grus". En breccia kan bildas av det tryck och temperatur som uppstår när en nedslagskrater bildas. I en sådan nedslagsbreccia kan det finnas spår av det som slog ner och orsakade kratern. Vanliga ställen att hitta sådana breccior är i en nedslagskrater, på kraterns kant, eller på slutningen på kraterns utsida.

Granit

Den vanligaste bergarten i den del av jordskorpan där kontinenterna finns. Granit bildas djupt nere i jorden då magma långsamt kyls av. Större delen av Sveriges berggrund består av granit.

Inre delarna av solsystemet

De fyra planeterna närmast solen räknas till de inre delarna av solsystemet. Det är Merkurius, Venus, jorden och Mars.

Krater

Kallas också nedslagskrater. Ofta en cirkelformad fördjupning i ytan på en planet (eller annan större himlakropp) där den träffats av en mindre himlakropp som till exempel en meteorit, asteroid eller komet.

Magma

Varmt och flytande berg inuti jorden. Magman kallas för lava när den kommer upp på jordens yta.

Meteor

En rymdsten. En meteor kan vara stor som ett klippblock eller liten som ett sandkorn, och alla storlekar däremellan.

Sena tunga bombardemanget

En meteorsvärm som träffade de inre delarna av solsystemet för 3,9 miljarder år sedan. Det var förmodligen det sena tunga bombardemanget som orsakade de flesta kratrarna på månens yta.

Theia

Den planet som forskarna tror krockade med och slogs ihop med jorden. Vid kollisionen kastades material ut i rymden och bildade månen.

Jorden går upp över månens horisont. Bild från NASA.